

ідеології фінансового управління з позицій співвідношення ризику фінансової діяльності і рівня прибутковості.

Обраний тип політики формування оборотних активів визначає обсяг оборотних активів стосовно загального обсягу операційної діяльності суб'єкта господарювання. Ідеальна стратегічна модель означає, що поточні активи за своєю величиною дорівнюють короткостроковим зобов'язанням. На практиці така модель практично не зустрічається.

Агресивна стратегічна модель означає, що довгострокові пасиви виступають джерелом покриття необоротних активів і тієї мінімальної частини поточних активів, які необхідні для проведення господарської діяльності (системної частини поточних активів). Варіаційна частина поточних активів покривається повністю кредиторською заборгованістю.

Консервативна стратегічна модель передбачає, що і системна, і варіаційна частини поточних активів покриваються довгостроковими пасивами.

Компромісна стратегічна модель є найбільш реальною. У цьому випадку необоротні активи, системна частина поточних активів і половина варіаційної частини поточних активів покриваються довгостроковими пасивами.

Обираючи пропорції коротко- та довгострокових джерел фінансування оборотних активів, підприємство також може обрати консервативну або агресивну стратегію управління короткостроковими зобов'язаннями. Консервативна політика орієнтується на довгострокові джерела фінансування, а агресивна, навпаки, віддає перевагу короткостроковим кредитам та позикам.

Поєднання стратегій управління оборотними активами та джерел їх фінансування формує комплексну політику управління оборотними засобами. Вона може бути консервативною, помірною або агресивною.

Консервативна політика включає комбінацію консервативних стратегій. Помірна поєднує консервативну політику по оборотних активах з агресивною по джерелах фінансування. Агресивна політика комбінує агресивні стратегії. Комплексна консервативна політика знижує ризик та забезпечує меншу віддачу (рентабельність активів), помірна – середній ризик і середню віддачу, агресивна – високий ризик та високу рентабельність використання активів.

Стратегія формування оборотних активів повинна обиратися на підприємстві в залежності від стратегічних цілей підприємства, так, якщо у суб'єкта господарювання стратегічною метою є прибутковість, фінансова стійкість та розширення виробництва, прийнятною буде

компромісна (помірна) стратегія, якщо стратегічною метою підприємства є інвестиційна привабливість, агресивна стратегія буде підходити більше [3].

Висновок. Механізм управління оборотними активами полягає в оптимізації їх обсягу, а саме визначенні системи заходів, спрямованих на реалізацію резервів та скорочення операційного циклу зі збереженням обсягів виробництва та реалізації, а також в оптимізації обсягів окремих складових оборотних активів за рахунок їх нормування, планування оборотних активів.

Список бібліографічних посилань

1. Гудзь О. Є., Стецюк П. А. Концептуальні засади розвитку методології управління фінансами агро формувань. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2016. № 1. С. 45–50.
2. Полторак А. С., Луценко Н. В. Напрямки і методи управління оборотними активами // Сучасна економічна наука: теорія та практика : зб. тез наук. робіт учасників Міжнарод. наук.-практ. конф. Одеса : ЦЕДР, 2012. С. 82–84.
3. Стецюк П. А. Формування нової парадигми управління фінансовими ресурсами підприємств. *Економіка АПК*. 2016. № 6. С. 77–83.

Одержано 20.10.2017

УДК 004.75

Тетяна Сергіївна ПЕРЕДЕРІЙ,

*фахівець 1 категорії Міжвідомчого науково-дослідного центру
з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України;*

Оксана Сергіївна МАКОВОЗ,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН ЯК ЗАПОРУКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сучасні умови розвитку національної економіки України характеризуються гострою потребою пошуку дієвих методів забезпечення фінансової безпеки. Фінансова безпека – захищеність фінансових інтересів суб'єктів господарювання на усіх рівнях фінансових відносин. Сьогодні саме у фінансових відносинах відбуваються динамічні структурні перетворення, змінюються форми та елементи грошово-кредитної політики. Криптовалюти є інноваційним інструментом монетарних відносин, біткоїн найбільш популярна із них. Переваги для користувачів біткоіна вельми серйозні і в найзагальнішому сенсі вони викликані тією обставиною, що як система, вони нікому не належать і не є фактичною власністю держави. За наявної в Україні ситуації ігнорування ринку децентралізації із боку держави не є продуктивним

способом розв'язання ситуації навіть спостерігається втрата впевненості громадян у фінансовій системі. Довіра вкладників до банків стрімко знизилась, однак і банки не довіряють своїм клієнтам через велику кількість неплатоспроможних громадян. Національний банк України розглядає «віртуальну валюту/криптовалюту» біткоїн як грошовий сурогат, який не має забезпечення реальною вартістю і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території України як засіб платежу, оскільки це протиріччя нормам українського законодавства. Крім того, під час використання біткоїн є фактор підвищеного ризику, пов'язаного із цією послугою, операцією або каналом постачання, зокрема анонімність грошових операцій.

Стрімке поширення платежів з використанням криптовалют в глобальному бізнес-просторі водночас з перевагами призводить до негативних проявів, загроз відмивання брудних грошей, отриманих злочинним шляхом, або фінансування тероризму. Зараз криптовалюта знаходиться поза правовим полем, тобто вона не заборонена і не дозволена, якщо тільки пов'язана з нею діяльність не відноситься до відмивання злочинних доходів або фінансуванню тероризму. З моменту виникнення біткоїна в 2009 році у нього з'явився цілий ряд наслідувачів – альтернативних не централіз, які використовують такий же підхід, але з деякими модифікаціями. Основна складність роботи – це фрод (від англ. fraud – шахрайство). Зловмисники намагаються купувати біткоїн з безлічі крадених платіжних акаунтів: це вкрадені карти, Skrill(скріл)-гаманці тощо. Роботу з будь-якої криптовалютою потрібно починати зі створення гаманця – унікального цифрового адреси, який є ідентифікатором користувача в системі. Створення гаманця (ідентифікатора клієнта) через спеціальні сервіси, які прийнято називати «гаманцями». Один із відомих з них блокчейн. Блокчейн є новою інформаційною технологією, яка набуває розвитку та використання у багатьох галузях. Першим і найбільш відомим прикладом використання технології блокчейн є не централізо – біткоїн, створений Сатоши Накамото, він став найбільшим технологічним проривом, а безпека і база користувачів не має рівних.

Блокчейн-технологія здатна стати органічною економічною оболонкою мережі Інтернет, яка обслуговує онлайн-платежі, децентралізований обмін, отримання і передачу цифрових активів, а також випуск і виконання розумних контрактів. Відкрити реєстр, через зміну цифрового запиту, неможливо – для цього потрібно мати доступ до запису на всіх комп'ютерах мережі одночасно, при зміні вона отримує нову підпис, а невідповідність миттєво виявляється системою.

Блокчейн – це багатофункціональна і багаторівнева інформаційна технологія, призначена для обліку різних активів. Технологія

блокчейну базується на спеціальних алгоритмах шифрування, що потребує відповідного ІТ-забезпечення. Потенційно ця технологія охоплює без винятку всі сфери економічної діяльності і має безліч галузей застосування. У їх числі: фінанси, економіка і грошові розрахунки, а також операції з матеріальними (нерухомість, автомобілі) і нематеріальними (права голосування, ідеї, репутація, медичні дані) активами. Блокчейн створює нові можливості з пошуку, організації, оцінки і передачі будь-яких дискретних одиниць [1].

Суть технології розподіленого реєстру – в створенні єдиної точки доступу для всіх учасників до великих обсягів даних. Стосовно фінансового ринку блокчейн дасть можливість створити нові галузеві процеси на основі використання прозорих актуальних даних, миттєвого здійснення транзакцій з реалізацією широких можливостей смарт-контрактів. Технологічні аспекти блокчейна можна поділити на три категорії:

Блокчейн 1.0. – це валюта. У нормативно-правовому полі України термін «валюта» класифікується як національна та іноземна і трактується як грошові знаки в різних формах, що є законними платіжними засобами. Криптовалюта застосовується в різних додатках, що мають відношення до грошей, наприклад, системи переказів і цифрових платежів.

Блокчейн 2.0 – це контракти. Цілі класи економічних, ринкових і фінансових додатків, в основі яких лежить блокчейн, працюють з різними типами фінансових інструментів – з акціями, облігаціями, ф'ючерсами, заставними, правовими титулами, розумними активами і розумними контрактами.

Блокчейн 3.0 – це додатки, сфера застосування яких виходить за рамки грошових розрахунків, фінансів і ринків. Вони поширюються на сфери державного управління, охорони здоров'я, освіти, культури і мистецтва [2].

Одним з можливих інструментів, який частково може замінити банківські установи в сфері фінансування, є блокчейн технологія, яка досить швидко почала розвиватися за останні декілька років [3, с. 14].

У дослідженні розрахунково-клірингової компанії Euroclear наводяться основні переваги застосування блокчейна на ринках капіталу. Серед них:

1. Надійні методи шифрування: безпека та анонімність конфіденційних даних в середовищі загального доступу.

2. Взаємна перевірка справжності – внесення узгоджених змін до бази інформації забезпечує правильність загального набору даних в будь-який момент часу без участі центрального регулюючого органу.

3. Смарт-контракти, на відмінну від звичайного, «ручного» введення даних, представляють собою програми або коди, завантажені

в реєстр, які можна запрограмувати на генерацію інструкцій для виконання різних процесів(платіжних доручень). З їх допомогою можна оптимізувати операції з векселями, акредитивами та іншими цінними паперами.

4. Універсальні джерела даних, які автоматично синхронізуються між усіма учасниками.

5. Більш повні набори даних.

6. Розподілені записи дозволяють відмовитися від безлічі існуючих централізованих інформаційних систем, які сьогодні використовуються для відстеження та ведення записів про різні інвестиції та угоди; зникає необхідність направляти запити в централізовані бази даних або іншим учасникам для узгодження інформації

7. Використання прозорих актуальних даних покладе край розбіжностям між контрагентами, позбавить від зайвих узгоджень чи звірок інформації про угоди.

8. Більш швидке та ефективне здійснення транзакцій. Оскільки всі учасники будуть використовувати єдиний набір даних, блокчейн дозволить знизити ризик виникнення помилок, розбіжностей, затримок, пов'язаних з погодженням, і тим самим прискорити загальний процес [4].

Блокчейн технологія є своєрідним способом зберігання даних у вигляді цифрового реєстру транзакцій, угод або контрактів. Головною перевагою цієї технології є те, що такий реєстр не зберігається в якомусь одному місці. Він розподілений серед кількох сотень і навіть тисяч комп'ютерів у всьому світі. Блокчейн технологія реалізована у вигляді віртуальної платформи і взаємодіяти з нею можна тільки через інтернет. Відсутність законодавчої бази призводить до невизначеності в безлічі питань. Щоб технологія набула довіри, вона повинна відповідати стандартам (державним, наприклад). Немає стандартів – немає відповідності. Існує загроза для коштів через ризик їх втрати. Сьогодні уряд України не регулює і не відповідає за дії здійсненні громадянами в незареєстрованій в НБУ, платіжній системі.

На сьогодні блокчейн є інноваційним надбанням безлічі світових фінансових інституцій, а також державних регуляторів, які бачать в цій технології не тільки можливість для комплексної модернізації застарілих функціональних систем, але ефективний інструмент у боротьбі з корупцією та кіберзлочинністю, які перешкоджають розвитку демократичного суспільства. Прихильники технології блокчейн вважають, що вона взмозі замінити нотаріусів, реєлторів, банки та інших посередників.

Технологія блокчейн може стати найпрозорішим засобом зв'язку між державою і населенням, виключаючи будь-які посередницькі